

Warszawa, dnia 17 stycznia 2024 r.

Sygn. akt VI Ka 1084/22

1

2WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

protokolant: protokolant sądowy Natalia Szewczak

4 przy udziale prokuratora Mariusza Ejflera

po rozpoznaniu dnia 4 stycznia 2024 r.

5 sprawy S. W. syna R. i B., ur. (...) w G.

6 oskarżonego o przestępstwa z art. 286 § 1 kk

7 na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

8 od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

9 z dnia 6 lipca 2022 r. sygn. akt VIII K 974/20

I. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego S. W. i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie do ponownego rozpoznania;

II. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie do ponownego rozpoznania na rzecz adw. B. S. kwotę 1.239,84 (tysiąc dwieście trzydzieści dziewięć 84/100) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonemu S. W. w postępowaniu odwoławczym;

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 1084/22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			

<p>1.1 Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 974/20.</p>	
<p>1.2 Podmiot wnoszący apelację</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca</p>	
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># inny</p>	
<p>0.11.3. Granice zaskarżenia</p>	

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy		

	prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi			

przez sąd odwoławczy				
0.12.1. Ustalenie faktów				
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		S. W.	Popęlnienie przez oskarżonego, w tym w wspólnie i w porozumieniu ze skazanym K. K. szeregu przestępstw, w tym oszustw dotyczących najmu domków letniskowych	Karta karna - k.407-410, 411-417, 449-455, 456-458 Wyrok - k.482-482v, 490-491v, 504-504v, 516-516v, 523-525, 536-537, 550-554v
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

0.12.2. Ocena dowodów		
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

<p>Popelnienie przez oskarzonego, w tym w wspólnie i w porozumieniu ze skazanym K. K. szeregu przestępstw, w tym oszustw dotyczących najmu domków letniskowych</p>	<p>Karta karna</p> <p style="text-align: center;">WYROK</p>	<p>Dokumenty zostały sporządzone przez uprawnione osoby i podmioty, nie będąc kwestionowane i nie budząc też żadnych wątpliwości.</p>
<p>0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
<p>Wskazać fakt</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.</p>
<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
	<p>Prokurator zaskarżonemu wyrokowi w części dotyczącej S. W. zarzucił:</p> <p>1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. przepisu art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 366 kpk, art. 410 kpk, polegającą na przekroczeniu przez Sąd meriti granic swobodnej oceny dowodów, ich zbyt dowolnej ocenie oraz nieuwzględnieniu wszystkich okoliczności, które przemawiały na niekorzyść oskarżonego, co skutkowało uniewinnieniem oskarżonego S. W., podczas gdy logiczna i zgodna z doświadczeniem życiowym analiza materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, w tym wielokrotna karalność oskarżonego za tożsame czyny z art. 286 §</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>1 kk oraz wyjaśnienia drugiego oskarżonego, prowadzi do wniosku, że oskarżony S. W. dopuścił się co najmniej pomocnictwa do czynów zabronionych będących przedmiotem postępowania,</p> <p>2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że brak jest dowodów pozwalających na przypisanie winy oskarżonemu S. W., co skutkowało uniewinnieniem go od popełnienia zarzuconych mu czynów, podczas gdy prawidłowa, a nie dowolna i sprzeczna z zasadami prawidłowego rozumowania, ocena materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzuconych mu czynów co najmniej w formie stadialnej pomocnictwa.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Ilość, rodzaj i wzajemne powiązanie zarzutów przemawiały za ich zbiorczym omówieniem. Tym bardziej, że wszystkie były zasadne, skutkując uchynieniem zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym oskarżonego S. W. i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że by ocena dowodów została dokonana zgodnie z regułami art. 7 kpk konieczne jest: 1) oparcie jej na wszystkich przeprowadzonych dowodach, mając na względzie, że podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia danej kwestii; 2) uwzględnienie zasad prawidłowego</p>		

rozumowania; 3) uwzględnienie wskazań wiedzy; 4) uwzględnienie doświadczenia życiowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego rację miał prokurator, że w niniejszej sprawie doszło do błędnej, niezgodnej z regułami art. 7 kpk, oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a co za tym idzie błędnych ustaleń faktycznych skutkujących uniewinnieniem oskarżonego S. W. od popełnienia zarzucanych mu czynów. Nie powtarzając argumentacji skarżącego, która zasługiwała na podzielenie, podkreślić należy, że niezrozumiałe było stwierdzenie, że choć wyjaśnienia oskarżonych były równie niewiarygodne, to zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na przypisanie winy jedynie skazanemu K. K.. W/w był posiadaczem rachunku bankowego, na który pokrzywdzeni przelewali środki finansowe. Z kolei oskarżony S. W. był dysponentem numeru telefonu, który był wskazany w ogłoszeniach dotyczących najmu domu letniskowego i na który zainteresowani dzwonili, omawiając ofertę i kwestie z nią związane.

W tym miejscu przypomnieć należy, że istota współsprawstwa sprowadza się do zrealizowania przez dwie bądź więcej osób uzgodnionych ról, które są na tyle istotne, że doprowadzają do popełnienia przestępstwa. Jednocześnie nie jest konieczne, żeby każda z tych osób wyczerpała jego znamiona i uzyskała płynące z niego korzyści. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie o sygn. akt II KK 217/18, współsprawcą będzie zarówno osoba, która w porozumieniu z inną realizuje całość lub część

znamion czynu zabronionego, jak i taka osoba, która wprawdzie nie wykonuje czynności odpowiadającej znamieniu czasownikowemu danego czynu zabronionego, ale której zachowanie się - uzgodnione ze współnikiem - stanowi istotny wkład w realizację wspólnego przestępczego zamachu. Do przyjęcia współsprawstwa wystarczy, że oskarżeni w ramach podziału ról podejmowali takie działania, które z działaniami pozostałych uczestników porozumienia zmierzały do dokonania przypisanego czynu. Decydujące jest to, czy współdziałający dążyli do tego samego celu wspólnymi siłami w ramach wspólnego porozumienia. Porozumienie nie wymaga żadnej szczególnej formy, co oznacza, że może być ono nawet dorozumiane, czyli nastąpić per facta concludentia. Współsprawstwo obejmuje również takie działania, których podjęcie dyktuje czy wymusza dynamiczny rozwój wydarzeń, o ile postawa współdziałającego nie dostarczy podstaw do przyjęcia, iż nie akceptuje on działań nieuzgodnionych, wykraczających poza zakres wstępnego porozumienia. Jedynie wówczas możliwe jest uznanie, iż sprawca ten ponosi odpowiedzialność w granicach swego pierwotnego zamiaru, z wyłączeniem czynności stanowiących eksces współdziałających.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, to że rachunek bankowy, na który pokrzywdzeni wpłacali pieniądze był przypisany do skazanego K. K., a tylko numer telefonu był zarejestrowany na oskarżonego S. W. nie czyni jednej okoliczności ważniejszej od drugiej. Wielce prawdopodobnym

jest, że gdyby nie było możliwości kontaktu z właścicielem domku letniskowego, który miał uwiarygadniać całe przedsięwzięcie, to pokrzywdzeni powzięli by wątpliwości i zrezygnowali. Miało to więc istotne znaczenie dla powodzenia tego procederu. Jeśli chodzi o przyjętą przez oskarżonego S. W. linię obrony, to budziła uzasadnione wątpliwości, będąc zdaniem Sądu Okręgowego niespójna, nielogiczna i sprzeczna z innymi dowodami. Wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego oskarżony S. W. nie wskazał, że skazany K. K. samowolnie, bez jego wiedzy, wziął kartę SIM z jego miejsca zamieszkania podczas jednej z wizyt (k.359). Wręcz przeciwnie, z jego wyjaśnień w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wynikało, że sam mu ją przekazał. Co więcej, potwierdził że miał na sobie zarejestrowanych bardzo dużo kart, z których część - a więc także inne - dał skazanemu K. K. (k.275). Z powyższego wynikałoby, że nie była to jednorazowa sytuacja. Wprawdzie twierdził także, że skazany K. K. potrzebował ich, żeby mieć internet do P. S., zupełnie pomijając cel nabycia przez siebie tak dużej ich ilości, jednak było to niewiarygodne nie tylko z uwagi na współdziałanie obu mężczyzn przy szeregu oszustwach, w tym związanych z najmem domków letniskowych, ale także z uwagi na wyjaśnienia skazanego K. K.. Wskazał on, że to skazany S. W. wystawiał fikcyjne ogłoszenia, a on tylko zakładał konta bankowe (k.41v).

Z powyższego wynikało zatem, że to oskarżony S. W. odpowiadał za tę część przestępczego procederu, a więc także za treść ogłoszeń,

w tym numer telefonu, na który dzwonił pokrzywdzeni. To, że częściowo wyjaśnienia skazanego K. K. uznano za niewiarygodne, choć zdaniem Sądu Okręgowego posiadacz rachunku bankowego nie musi być autorem transakcji, w tym wypłat, nie oznacza automatycznie, że było tak w przypadku pozostałych, zwłaszcza dotyczących roli oskarżonego S. W.. Jak już wyżej wskazano, mężczyźni popełnili wspólnie i w porozumieniu szereg przestępstw, w tym oszustw dotyczących najmu domków letniskowych. Powyższe wynikało nie tylko z ich kart karnych, ale również dołączonych przez Sąd Okręgowy wyroków, z których większość w ogóle nie była kwestionowana. W tym przez oskarżonego S. W., który nawet osobiście odbierał odpisy orzeczeń. Ponadto, co należy wyraźnie podkreślić, sposób działania był w każdym przypadku identyczny, polegając na założeniu rachunków bankowych na skazanego K. K. i wykorzystaniu numerów telefonów przypisanych do oskarżonego S. W..

Mając powyższe na uwadze, nie sposób było zgodzić się z Sądem Rejonowym, że zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie podważył linii obrony oskarżonego S. W. i nie dostarczył dowodów jego winy. Zwłaszcza uznając, że ten sam materiał dowodowy pozwalał na to w odniesieniu do skazanego K. K.. Zdaniem Sądu Okręgowego stanowiło to daleko idącą niekonsekwencję powodującą naruszenie art. 7 kpk, która musiała prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Co więcej, nawet gdyby uznać, że brak podstaw

<p>do przypisania oskarżonemu S. W. współsprawstwa, to należało rozważyć pomocnictwo. Tym bardziej, że jego zaangażowanie w popełnione przestępstwa nie budziło wątpliwości i zarazem nieprawdopodobnym jest, żeby - nawet przyjmując jego wersję o przekazaniu karty skazanemu K. K. - nie wiedział, po co jest mu potrzebna. Zwłaszcza w kontekście innych wspólnie popełnionych czynów zabronionych. Niestety, Sąd Rejonowy także i tego nie rozważył.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej S. W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie, III Wydziału Karnego.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Wniosek był zasadny i zasługiwał na uwzględnienie. Sąd Okręgowy nie podzielił orzeczenia w zaskarżonej części, dochodząc do zgola odmiennych wniosków. Zważywszy na to, że zapadł wyrok uniewinniający, którego zmiana skutkująca skazaniem nie była możliwa w postępowaniu odwoławczym, zgodnie z dyspozycją art. 454 § 1 kpk należało go uchylić i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		

Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).		
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności.		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3 1	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3.1 1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwiążle o powodach zmiany.		
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		

	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.	Konieczność rozważenia skazania oskarżonych	# art. 454 § 1 k.p.k.
Związłe o powodach uchylenia.		
Mając na uwadze przedstawioną wyżej argumentację, należało zgodnie z wnioskiem skarżącego uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Jak już wyżej wskazywał Sąd Okręgowy, zgodnie z treścią art. 454 § 1 kpk nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji. Nie oznacza to, że oskarżony w ogóle nie może zostać skazany, ale ewentualne rozstrzygnięcie w tym przedmiocie musi wydać Sąd		

Rejonowy w innym składzie. To do niego należy ocena w tym zakresie, którą Sąd Okręgowy będzie mógł ponownie zweryfikować.

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

Ponownie rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Rejonowy powinien dokonać ponownej, zgodnej z regułami art. 7 kpk, obszernej i wyczerpującej oceny całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego. Został on istotnie uzupełniony na etapie postępowania odwoławczego, albowiem Sąd Okręgowy zwrócił się o wypożyczenie szeregu spraw, w których oskarżony S. W. i skazany K. K. działali wspólnie i w porozumieniu, w tym popełniając oszustwa związane z najmem domków letniskowych. W związku z tym Sąd Rejonowy powinien wnikliwie zapoznać się ze znajdującymi się w nim materiałami, w tym orzeczeniami, które mają ścisły związek z niniejszą i ponownie przesłuchać zarówno świadka K. K., jak i oskarżonego S. W., wyjaśniając dokładną rolę tego ostatniego w tym procederze. Jednocześnie Sąd Rejonowy powinien mieć na uwadze, że chociaż zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazanego K. K. jest prawomocny, to szkoda, do której naprawienia go zobowiązano została już częściowo zrekompensowana. Otóż już na etapie postępowania przygotowawczego zwrócono pokrzywdzonym U. G., J. P. i G. B. środki finansowe, które zostały uprzednio zablokowane na rachunku bankowym, na który wpłacili zaliczki (k.117, 200).

0.15.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		
Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
S. W.	II	Biorąc pod uwagę, że obrońca reprezentował oskarżonego w postępowaniu odwoławczym, to zasądzono od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie na rzecz adw. B. S. kwotę 1.239,84 złotych, w tym podatek od towarów i usług. Jego wysokość wynikała z § 11 ust 2 pkt 4 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. Wprawdzie w/w był obrońcą z urzędu, jednak zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt SK 78/21 brak było podstaw do różnicowania stawek. Z tych względów przyznano mu wynagrodzenie według zasad dotyczących obrońców z wyboru.
7. PODPIS		

0.11.3 Granice zaskarżenia	
Wpisać kolejny numer załącznika 1	

Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 974/20 w części dotyczącej oskarżonego S. W..		
0.11.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana